

СУКУПНІСТЬ ЕКОНОМІЧНИХ СКЛАДОВИХ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Питання дослідження складових конкурентоспроможності підприємства важливе і актуальне не тільки для забезпечення, але й для підвищення конкурентного стану фірми. Вивчення складових конкурентоспроможності підприємства дає можливість комплексно та ґрунтовно розробляти заходи для створення та підтримання економічної безпеки, адаптації, ефективного розвитку та функціонування підприємств в реальних умовах.

Виділення складових є одним із важливих питань теорії та практики конкурентоспроможності підприємства. Цій проблемі присвячені праці зарубіжних та вітчизняних вчених: М. Портера, І. Ансоффа, А. Градова, М. Гельвановського, Р.А.Фатхутдінова, І.П.Отенко, Б.В.Буркінського, Т.Г.Філософовой, С.И.Савчука, В. Тарасевича, З. Шершневої, В. Немцовой та ін.. Проте проблема сутності та систематизації економічних складових забезпечення конкурентоспроможності підприємства потребує подальшого вивчення.

На наш погляд, всю сукупність складових забезпечення конкурентоспроможності доцільно поділити на дві групи: організаційні складові та економічні складові. На сталий розвиток та життєздатність, а тому і на конкурентоспроможність вагомий вплив мають саме економічні складові. На наш погляд до них слід віднести: кадрові ресурси підприємства, виробничі можливості та виробничий потенціал, рівень науково-іноваційної діяльності підприємства та основні результати діяльності підприємства.

Кадрові ресурси характеризуються кількістю та якістю трудових ресурсів, зайнятих на підприємстві для здійснення його виробничої

діяльності. Тут мають значення як показники діяльності всього колективу, так і індивідуальні показники робітників. Всі питання про кадри охоплює кадрова політика підприємства, кадрова стратегія, кадрове планування та кадровий потенціал підприємства. Кадрова політика визначає який виробничий колектив потрібен організації і яким чином повинна бути організована робота з ним, щоб підприємство мало змогу успішно реалізовувати свої цілі. Кадрова стратегія в свою чергу, визначає методи за допомогою яких підприємство може отримати необхідний персонал. Кадрове планування представляє собою процес розробки комплексу заходів, за допомогою яких може бути реалізована кадрова політика, методами, що визначені в кадровій стратегії. Але найбільш ефективним методом оцінки професійної успішності робітника є оцінка кадрового потенціалу підприємства.

Виробничі можливості та виробничий потенціал характеризується відповідними видами виробничих ресурсів, їх якістю та кількістю. До виробничих можливостей та виробничого потенціалу підприємства слід відносити рівень технічного стану, технологічного стану, природно-ресурсного стану, стан нематеріальних активів та інвестиційний стан підприємства. На підприємствах розробляються виробничі програми, які мають бути обґрунтовані виробничими можливостями.

Рівень науково-інноваційної діяльності підприємства характеризується здатністю створення нововведень своїми силами або придбання їх зі сторони, а також ефективним впровадженням інновацій у практику господарської діяльності. Способи і методи оцінки ефективності інноваційної діяльності широко описані в економічній літературі. Практично всі вони базуються на співвідношенні ефектів і витрат, з подальшим їх порівнянням з нормативною величиною. При виборі перспективних напрямків діяльності підприємства керівнику слід здійснювати оцінку інноваційних процесів. Різнобічна оцінка є необхідним і водночас дуже важливим завданням.

Основні результати діяльності підприємства включають в себе як фінансові результати діяльності, так і результати щодо виробленої на цьому підприємстві продукції. Фінансовий стан підприємства характеризує рівень платоспроможності та фінансової стійкості підприємства, ефективність використання оборотного капіталу, дохідність та рентабельність підприємства, ефективність використання необоротного капіталу та інвестиційну активність підприємства, а також виконання зобов'язань перед бюджетом та державними не бюджетними фондами. Продукція як основний результат діяльності підприємства, головним чином, характеризується собівартістю та якістю.